

Barnes uppfostran och uppväxttid under förra århundrandet. Hur var den.

Barnen voro familjens arbetskraftsreserv och fick i många fall slita ont och fara illa. Många familjefäder behandlade dem som boskap och fordrade en fullständig kadaverdisiplin, både i arbetet, vid matbordet och ifråga om rent mänskliga relationer. De skrämdes för spöken, Näcken, trollen, skogssnuan och många andra hiskeliga väsen. De som voro mörkrädda blev trackaserade och skickades att fullgöra ärenden på de som de själva trodde mest utsatta ställena, och blev ännu räddare. Just vid denna tiden med enskiftet då gårdarna flyttades ut ur den sedan hedenhös gamla bygemen-skapen, med allt vad det innebar av ett kollektivt skydd.

Denna reform skapade även för barnen mycket mera åtagande i arbetet för att få dem tilldelade jordbiten odlingsbar så fortsom möjligt, efter det att husen i någon mån blivit beboeliga. Vi kan se i våra byggder hur mycket sten som brutits och blivit utlagda till gården, och detta hade den tidens barn en stor andel i. Man hade ambulerande skolor som någon gammal soldat med egenskaper att kunna läsa och skriva några veckor om året. Men det var inte ovanlig^{att barn} fick stanna hemma från skolan på grund av att de inte hade kläder som behövdes för detta. I Fulltofta som var en utav de första byarna i mellersta Skåne med stadig fast skolgång fanns det familjer där barnen fick byta kläder så att en kunde gå i skolan och så fick man gå var sin dag. Detta så sent som i slutet på 1860 talet. Det omtalas vidare därifrån att det vid denna tid ej fanns kontanta medel för bestridande av lärarens lön. Tidigare hade det varit klo-ckarens eller Dängens uppgift, att lära barnen att läsa och skriva, men det blev inte många som fullföljde och lärde sig kunskapen. Vid husförhören visade sig sedan bristerna, då man skulle behärska läsandets konst så pass ur katekesen, att andra människor förstod vad det rörde sig om. Biskoparna som med några års mellanrum åkte runt för att vara med om dessa husförhör antecknade noggsamt läskunnigheten i de olika sockmarna, och både präst och klockare fick sina betyg efter dessa förrätningar.